

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Seminarium om skogsbruk i ett förändrat klimat på KSLA 2026-02-03

Vid seminariet höll Gisela Björse, Sveaskog, Per Fenger Krog, Stora Enso, Ola Kårén, SCA och Henrik Holmberg, Södra presentationer om företagens arbete med klimatanpassning.

Skogsskötselns roll lyftes fram av alla. Anpassning av skogsskötselmetoder till ståndorten vad gäller trädslagsval såväl som röjnings- och gallringsstrategier ses som nödvändiga verktyg. Trädslagsblandning på såväl bestånds- som landskapsnivå ses som medel att öka riskspridningen. Behovet av mer forskning inom detta område påpekades. Emellertid poängterades att tall och gran kommer att vara basen även inom en överskådlig framtid. Rätt använda röjnings- och gallringsstrategier kan ge möjlighet att påverka omloppstidens längd. Förädling och förnygringsfasen pekades ut som centrala problemområden. Plantorna ska planteras i nuvarande klimat men växa i ett nytt klimat under lång tid. En breddning av trädslagspaletten är aktuell såväl för inhemska trädslag som för främmande trädslag. Det är viktigt att starta vetenskaplig och praktisk testning av främmande trädslag idag, för en möjlig storskalig introduktion i framtiden. Att bygga upp fröförsörjning och plantproduktion kräver lång framförhållning både inom forskningen och för anläggning av nya fröodlingar. Vidare behöver de nya trädslagens påverkan på biodiversitetsvärden undersökas.

Viltet nämndes som ett ökande problem på grund av klimatets påverkan på viltstammarna, men framför allt som ett stort hinder mot att lyckas med förnygring av de flesta lövträdslagen och många främmande barrträdsdrag. Viltbete påverkar också möjligheten att etablera blandbestånd negativt. Hägnade demonstrations föreslogs som ett bra sätt att belysa effekten av viltbetning.

Olika skador på skogen ses som ett ökande problem. Nuvarande skadegörare som rotröta, törskate, barkborrar med flera väntas öka och farhågan för nya skadegörare lyftes också. Klimatrelaterade skador, framför allt stormar och torka ses som hotbilder som kan förvärras i kombinationen med biotiska skadegörare. Brandberedskap måste också vara ett prioriterat område.

Drivningsförutsättningarna med kortare säsong med tjälad mark är ett problem, där också ökande problem med körskadorna nämndes. Skogsbilvägsnätet kommer att behöva ett större fokus.

Logistiska lösningar behöver ses över, både i skötsel/drivning och på industrisidan när variationen i skogsbruksmetoder och trädslagsblandningar ökar.

Vikten av att ta hänsyn till sociala aspekter vid val av skogsbruksmetoder och trädslagsval berördes. Även åtgärder för ökad biodiversitet nämndes. Generellt beskrev föredragshållarna ett behov att skynda långsamt, att lära sig allteftersom, samtidigt som det finns beslut som kan tas redan nu.

Med ett myndighetsperspektiv på klimatanpassning höll Per Hazell, Skogsstyrelsen en presentation. Skogsstyrelsen har uppsatta mål för att begränsa skador på skog i såväl närtid som långsiktigt (ståndortsanpassad, stormsäker och variation). Dessutom finns mål för att inte öka skador på miljö och andra samhällsvärden. Man har lagt till mål för skogsbilvägar och utvidgad skogsträdsförädling och planerar utvidgad rådgivning, bland annat i form av webbkurser. Vidare nämndes att råd om främmande trädslag kan komma att ändras.

Presentationerna kommenterades av en forskarpanel bestående av Emma Holmström, SLU, Mats Berlin Skogforsk, Therese Löfroth, SLU och Jonas Rönnerberg, SLU. De var positiva till budskapet i presentationerna. Bland synpunkterna kan nämnas frågetecken om huruvida insatserna går fort nog, och om redan befintlig kunskap tillämpas i tillräcklig utsträckning. En proaktiv inställning till skogsskador och ett fokus på flera skador samtidigt nämndes. Assisterad förflyttning av andra arter än skogsträd föreslogs för att beakta biodiversitetsvärden. Behovet av aktiv viltförvaltning poängterades för att kunna nå målen. Behovet av att internationell utblick uttrycktes också.

I den öppna diskussionen nämndes behov av översyn av certifieringen som på sätt och vis utgår från att naturen är konstant. Man diskuterade också naturnära skötsel och svårigheter relaterade till omställning från enskiktade monokulturer till hyggesfria metoder utifrån långa omloppstider och tröghet i systemet.

Vid pennan: Bo Karlsson, medlem i Kommittén om skogsbruk i ett förändrat klimat